

neren skal betale til sine kreditorer i en periode efter kendelsen om gældssanering.

Konkurslovens § 197, stk. 2, angiver, hvilke momenter der skal tages i betragtning i bedømmelsen af, om skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt taler for, at der afsiges kendelse om gældssanering. Der skal herved navnlig lægges vægt på skyldnerens interesse i gældssanering, gældens alder, omstændighederne ved gældens pådragelse og hidtidige afvikling samt skyldnerens forhold under gældssanerings-sagen.

Det nærmere indhold af disse momenter fremgår ikke af bestemmelsen. Det fremgår heller ikke, hvilken vægt de enkelte momenter skal have i forhold til hinanden, eller hvornår de kan føre til, at der kan afsiges kendelse om gældssanering. Der er således tale om en retlig standard, der giver skifteretten mulighed for at anlægge en skønsmæssig vurdering.

I retspraksis har der udviklet sig en række tilfælde, hvor gældssanering typisk nægtes. Disse typetilfælde, der gennemgås nærmere i betænkningen side 61 ff., er, at en gældssanering ikke vil føre til en varig forbedring af skyldnerens økonomi, at skyldneren har stiftet gæld helt frem til det tidspunkt, hvor skyldneren indgiver begæring om gældssanering, at skyldnerens gæld er opstået ved strafbart forhold, ansvarspådragende adfærd, spekulation, ved låneoptagelse til forbrug eller som gæld til det offentlige, eller at skyldneren har forsøgt at bringe sine aktiver i ly for kreditorerne eller har undladt at afdrage på gælden, selv om skyldneren havde mulighed herfor. Det vil endvidere normalt være til hinder for gældssanering, at skyldneren har uafklarede økonomiske forhold, herunder f.eks. ved arbejdsløshed eller usikkerhed om boligforhold.

Der er dog ikke tale om forhold, som fuldstændig udelukker skyldneren fra at få gældssanering. Normalt vil det i en afgørelse, der nægter at indlede gældssanerings-sag, således blive anført, at der »for tiden« ikke er udsigt til, at der vil kunne afsiges kendelse om gældssanering. Skyldneren vil derfor eventuelt på et senere tidspunkt kunne opnå gældssanering. Er gælden eller størstedelen af gælden eksempelvis opstået i forbindelse med et strafbart forhold, vil præventionshensyn såvel som hensyn til retsfølelsen som regel føre til, at gældssanering nægtes. Det er dog ikke udelukket at afsige kendelse om gældssanering, selv om en væsentlig del af gælden er opstået ved strafbare forhold. Ved vurderingen heraf lægges bl.a. vægt på forholdets grovhed og den tid, der er forløbet, siden det strafbare forhold blev begået, samt hensynet til skyldneren.

4.1.2. Lovforslagets udformning

4.1.2.1. Konkursrådet anfører, at spørgsmålet om, hvorvidt skyldneren opfylder den økonomiske betingelse for at få gældssanering, er centralt og afgørende for gældssaneringsinstituttet. Efter en præcisering af bestemmelsen i 1987 har vurderingen af skyldnerens insolvens efter Konkursrådets opfattelse ikke voldt væsentlige problemer i praksis og har heller ikke givet anledning til væsentlig kritik.

Konkursrådet finder på denne baggrund, at der som udgangspunkt ikke er grundlag for at foretage ændringer i den grundlæggende økonomiske betingelse om, at skyldneren skal kunne godtgøre, at skyldneren ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser.

I vurderingen af, om skyldneren vil kunne betale sine gældsforpligtelser, indgår summen af dels skyldnerens forventede indtægter i en periode på de kommende 3-5 år, dels skyldnerens aktiver, herunder f.eks. bankindestående, visse pensionsopsparinger mv.

Konkursrådet foreslår, at visse af skyldnerens aktiver – pensionsordninger og visse erstatningssummer – skal kunne holdes ude af beregningen af, hvor meget skyldneren skal betale sine kreditorer under gældssanerings-sagen, jf. nærmere nedenfor i afsnit 4.2 og 4.3. Baggrunden herfor er, at disse aktiver skal dække skyldnerens behov i et længere tidsrum, end den periode, hvor skyldneren skal afdrage på gælden. En erstatning for tab af erhvervsvevne må således antages at skulle dække skyldnerens manglende erhvervsindtægt indtil pensionsalderen, ligesom en pensionsordning må antages at skulle dække skyldnerens behov i en periode efter dennes pensionering, hvis længde ikke mere præcist kan forudsiges.

Dette indebærer efter Konkursrådets opfattelse, at skifteretten ved vurderingen af, om skyldneren har opfyldt den økonomiske betingelse, alene bør medtage den del af skyldnerens aktivmasse, der vil skulle realiseres eller på anden måde indgå i skyldnerens forslag til betaling af den pågældendes kreditorer. Har skyldneren eksempelvis en pensionsordning, der efter de foreslåede nye regler ikke vil skulle inddrages i gældssaneringen, bør denne pensionsordning efter Konkursrådets opfattelse som udgangspunkt heller ikke medinddrages i vurderingen af, om skyldneren ikke er og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser.

Konkursrådet bemærker, at dette efter omstændighederne, primært efterhånden som omfanget af pensionsordninger stiger, må antages at kunne indebære en vis ændring af insolvensvurderingen, således at et